

سازمان مجسیرهتی کشور
معاونت امور توانمندی

دستورالعمل اجرایی نحوه بهره‌مندی کارمندان مشمول ماده ۲۷

قانون حمایت از حقوق معلولان

دفتر توانمندسازی معلولین

۱۳۹۷

مقدمه:

در راستای اجرای ماده ۲۷ قانون حمایت از حقوق معلولان و با هدف ارتقاء کیفیت زندگی و بهبود فرایند مراقبت از افراد دارای معلولیت، سازمان بهزیستی جهت بهره‌مندی کارکنان شاغل در دستگاههای اجرایی که دارای همسر یا فرزند معلول می‌باشند، نسبت به تدوین این دستورالعمل اقدام نمود.

ماده ۱: تعاریف

- **کارمند مشمول:** فردی شاغل که در خانواده دارای همسر یا فرزند معلول یا هردو می‌باشد.

- فرد دارای معلولیت:

- براساس بند الف ماده یک قانون **حمایت از حقوق معلولان** فرد دارای معلولیت شخصی است که با تأیید کمیسیون پزشکی توانبخشی تعیین نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی با انواع معلولیت‌ها در اثر اختلال و آسیب جسمی، حسی (بینایی، شنوایی)، ذهنی، روانی و یا توأم، با محدودیت قابل توجه و مستمر در فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت اجتماعی مواجه می‌باشد.

- شدت معلولیت:

میزان و وسعت آسیب در عملکرد و مشارکت اجتماعی فرد است که از طریق برآیند اندازه و وسعت آسیب در "عملکرد فیزیولوژیک و ساختار تشریحی بدن" از یک سو و "محدودیت در ظرفیت و قابلیت در انجام فعالیت‌های روزمره زندگی و یا مشارکت‌های اجتماعی" از سوی دیگر، تعیین می‌شود. درجات آن شامل خفیف، متوسط، شدید و خیلی شدید است.

- نگهداری فرد دارای معلولیت در خانواده:

زندگی فرد دارای معلولیت تحت مراقبت و نگهداری اعضاء خانواده به طوری که به تنهایی قادر به انجام فعالیت‌های روزمره زندگی خویش نباشد.

ماده ۲: شروط لازم برای بهره‌مندی از مزایای این قانون

الف - معلولیت همسر یا فرزند متقاضیان استفاده از مزایای ماده مذکور می‌بایست در کمیسیون‌های پزشکی توانبخشی تعیین نوع و شدت معلولیت سازمان بهزیستی مورد تأیید قرار گیرد.

تبصره: بدیهی است معلولیت افرادی که قبل از ابلاغ این دستورالعمل در کمیسیون‌های مذکور مورد تأیید قرار گرفته است، نیازی به بررسی مجدد ندارد.

ب - تأیید شرایط نیاز به مراقبت فرد دارای معلولیت در منزل بر عهده کمیته توانبخشی سازمان بهزیستی می‌باشد.

ج - بانوان کارمند دارای همسر یا فرزند معلول به شرط نگهداری فرد دارای معلولیت در منزل (با تأیید سازمان بهزیستی) از تسهیلات مقرر در قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۶۲/۹/۱۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن با استفاده از حقوق و مزایای کامل بهره‌مند خواهند شد.

تبصره: با توجه به متن قانون منظور از خدمت نیمه وقت بانوان، کسر ساعات کار بانوان واجد شرایط می‌باشد لذا نیازی به صدور حکم نمی‌باشد.

د- کارمندانی که به صورت قانونی سرپرستی فردی دارای معلولیت را برعهده دارند (از جمله فرزند خواندگی و امین موقت)، می‌توانند از امتیاز این قانون بهره‌مند گردند.

ماده ۳: تایید شرایط نیاز به مراقبت فرد دارای معلولیت در منزل

الف) بانوان کارمند دارای همسر معلول

- ۱- شدت معلولیت همسران معلول می‌بایست متوسط، شدید و یا خیلی شدید باشد.
- ۲- در تمامی گروه‌ها (اعم از جسمی حرکتی، بینایی، شنوایی، اعصاب و روان، ذهنی هوشی و عصبی رشدی (NDD)) بانوان کارمند می‌توانند از امتیاز این ماده استفاده نمایند.
- ۳- بانوان کارمند دارای همسر معلول با معلولیت ذهنی هوشی خفیف نیز می‌توانند مشمول بهره‌مندی از مزایای این قانون گردند.

ب) بانوان کارمند دارای فرزند معلول:

- ۱- در گروه‌های معلولیت جسمی حرکتی، بینایی، شنوایی و اعصاب و روان، با شدت متوسط و بالاتر، مادر در سنوات خدمتی به شرط نگهداری از فرزند دارای معلولیت در منزل، می‌تواند از امتیاز این ماده بهره‌مند گردد.
- ۲- بانوان کارمند دارای فرزند با معلولیت ذهنی هوشی و عصبی رشدی (NDD)، با شدت خفیف و بالاتر در سنوات خدمتی، به شرط نگهداری از فرزند دارای معلولیت در منزل، از امتیاز این ماده بهره‌مند خواهند بود. در سایر گروه‌های معلولان با شدت معلولیت خفیف، بهره‌مندی از این امتیاز تا سن ۱۲ سالگی فرزند دارای معلولیت، به شرط نگهداری در منزل امکان‌پذیر می‌باشد.
- ۳- در صورت بروز معلولیت برای فرزند در سن بالای ۱۲ سال، دو حالت برای بهره‌مندی مادر از این امتیاز صدق می‌کند:
 - ۱-۳ - در صورت بروز معلولیت فرزند با شدت خفیف در همه گروه‌های معلولیت، به شرط نگهداری در منزل، مادر می‌تواند در طول مدت درمان و توانبخشی بر اساس نظر اعضای کمیسیون پزشکی توانبخشی تعیین نوع و شدت معلولیت حداکثر تا ۲ سال از امتیاز این ماده بهره‌مند شده و در صورت نیاز با نظراعضای کمیسیون مذکور و کمیته توانبخشی تا یک سال قابل تمدید می‌باشد.
 - ۲-۳ - در صورت بروز معلولیت فرزند با شدت متوسط و بالاتر در همه گروه‌های معلولیت، مادر می‌تواند در سنوات خدمتی مادامی که از فرزند دارای معلولیت در منزل نگهداری کند، از امتیاز این ماده بهره‌مند گردد.

ج- کارمندان مرد دارای همسر معلول

- ۱- شدت معلولیت همسران معلول می‌بایست متوسط، شدید و یا خیلی شدید باشد.
- ۲- در گروه‌های معلولیت (اعم از جسمی حرکتی، بینایی، شنوایی، اعصاب و روان، ذهنی هوشی و عصبی رشدی (NDD))، کارمندان مرد می‌توانند از امتیاز این ماده استفاده نمایند.
- ۳- کارمندان مرد دارای همسر معلول با معلولیت ذهنی هوشی خفیف مشمول بهره‌مندی از امتیاز ماده مذکور می‌باشند.

د. کارمندان مرد دارای فرزند معلول تحت سرپرستی فاقد مادر:

۱- پدران کارمند دارای فرزند با معلولیت جسمی حرکتی، بینایی، شنوایی، اعصاب و روان، با شدت متوسط به بالا، در سنوات خدمتی مادامی که از فرزند دارای معلولیت در منزل نگهداری می‌کنند می‌توانند از امتیاز این ماده بهره‌مند گردند.

۲- پدران کارمند دارای فرزند با معلولیت ذهنی هوشی و عصبی رشدی (NDD)، با شدت خفیف و بالاتر در سنوات خدمتی مادامی که از فرزند دارای معلولیت خود در منزل نگهداری می‌کنند از امتیاز این ماده بهره‌مند خواهند بود. در سایر گروه‌های معلولان با شدت معلولیت خفیف، بهره‌مندی از این امتیاز تا سن ۱۲ سالگی فرزند دارای معلولیت، به شرط نگهداری در منزل امکان‌پذیر می‌باشد.

۳- در صورت بروز معلولیت برای فرزند در سن بالای ۱۲ سال، دو حالت برای بهره‌مندی پدر از این امتیاز صدق می‌کند:

۳-۱- در صورت بروز معلولیت فرزند با شدت خفیف، به شرط نگهداری در منزل، پدر می‌تواند در طول مدت درمان و توانبخشی بر اساس نظر اعضای کمیسیون پزشکی توانبخشی تعیین نوع و شدت معلولیت حداکثر تا ۲ سال از امتیاز این ماده بهره‌مند شده و در صورت نیاز با نظراعضای کمیسیون مذکور و کمیته توانبخشی تا یک سال قابل تمدید می‌باشد.

۳-۲- در صورت بروز معلولیت فرزند با شدت متوسط و بالاتر، پدر می‌تواند در سنوات خدمتی مادامی که از فرزند دارای معلولیت خود در منزل نگهداری کند، از امتیاز این ماده بهره‌مند گردد.

تبصره ۱: ارائه مستندات قانونی (از جمله تأییدیه شورای حل اختلاف) طلاق یا فوت همسر الزامی است.

تبصره ۲: در صورت طلاق همسر، ارائه مدارک نگهداری فرزند الزامی است.

۴- کارمندان مرد دارای همسر یا فرزند معلول و فاقد مادر به شرط نگهداری فرد دارای معلولیت در منزل (با تایید سازمان) با کسر یک چهارم ساعات کار هفتگی، از حقوق و مزایای کامل استفاده خواهند نمود.

ماده ۴: مواد و تبصره‌ها

این دستورالعمل در ۴ ماده و ۴ تبصره در مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۷ به تایید شورای معاونین سازمان رسیده و پس از ابلاغ ریاست محترم سازمان قابل اجرا می‌باشد.